



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **CIB GROUP, a.s.**, se sídlem Jeruzalémská 1321/2, Praha 1, zastoupený JUDr. Janem Veselým, Ph.D., advokátem se sídlem Loutkářská 2416/2f, Praha 6, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Pardubicích**, se sídlem Čechovo nábřeží 1791, Pardubice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 8. 8. 2019, č. j. 52 A 68/2019 – 153,

takto:

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Usnesením ze dne 8. 8. 2019, č. j. 52 A 68/2019 – 153, Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích (dále jen „*krajský soud*“) odmítl žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, který měl podle žalobce spočívat v pokynu žalovaného vůči Katastrálnímu úřadu pro Královéhradecký kraj, katastrální pracoviště Hradec Králové (dále jen „*katastrální úřad*“), vyjádřenému v odůvodnění rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2019, č. j. ZKI PA-O-10/00180/2019/8 (dále jen „*rozhodnutí žalovaného*“). Tímto rozhodnutím žalovaný zrušil usnesení katastrálního úřadu ze dne 16. 1. 2019, č. j. V-9609/2014-602-32 (dále jen „*usnesení katastrálního úřadu*“), kterým bylo zastaveno řízení o vkladu změny zástavního práva k nemovitostem žalobce podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu (pro zjevnou bezpředmětnost žádosti), a věc vrátil katastrálnímu úřadu k dalšímu řízení. Toto řízení bylo zahájeno na návrh společnosti LLANFAIR CAEREINION CWNI DALIANNOL LTD. (dále jen „*navrhovatel*“), která se domáhala změny zápisu tak, že je zástavním věřitelem, přičemž z podání žalobce je patrné, že ten s navrženou změnou zápisu nesouhlasí.

[2] Krajský soud uvedl, že žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí dospěl k řadě zjištění, z nichž vyplynul závěr, že katastrální úřad usnesením ze dne 16. 1. 2019 nebyl oprávněn zastavit řízení pro zjevnou bezpředmětnost žádosti, jelikož „*záník zástavního práva důvodem pro zastavení řízení o povolení vkladu jeho změny pro bezpředmětnost není*“. Právě proti věcným úvahám obsaženým v rozhodnutí žalovaného žalobce brojil v předmětné žalobě a považoval je za nezákonný zásah. Na základě shora uvedeného krajský soud dovodil, že žaloba tak míří proti odůvodnění rozhodnutí žalovaného.

[3] Krajský soud dále připomněl, že zásahová žaloba má subsidiární povahu vůči žalobě proti správnímu rozhodnutí, a odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS, kterým byly vymezeny podmínky, za nichž je poskytována soudní ochrana proti nezákonnému zásahu podle § 82 a násl. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle zmíněného rozsudku platí, že nezákonným zásahem nemůže být rozhodnutí správního orgánu, tedy ani jeho odůvodnění (které je součástí tohoto rozhodnutí). Výše uvedené pak podle krajského soudu platí o to více, že žalobce napadá rozhodnutí žalovaného, kterým nebyla s konečnou platností založena, změněna, zrušena nebo závazně určena jeho práva, jelikož jím bylo pouze zrušeno usnesení katastrálního úřadu a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

[4] Krajský soud nakonec uzavřel, že v posuzovaném případě je „*na první pohled*“ zjevné, že skutečnosti popsané v zásahové žalobě nemohou být nezákonným zásahem dle § 82 s. ř. s. Není totiž naplněna již první podmínka pro poskytnutí soudní ochrany, tedy zkrácení na právech žalobce v souvislosti s rozhodnutím žalovaného (právě toto rozhodnutí žalobce v podstatě napadá žalobními námitkami). Krajský soud proto žalobu s odkazem na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015 – 160, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[5] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) kasační stížnost. V ní rozsáhle shrnuje skutkové okolnosti případu. Dále poukazuje na výsledky správního řízení a řízení, která proběhla před civilními soudy a rozhodčím soudem (týkající se existence zástavního práva na nemovitostech stěžovatele a platnosti postoupení pohledávky, zajištěné tímto zástavním právem, na navrhovatele). Stěžovatel také opakuje námitky obsažené v žalobě a rekapituluje nosné důvody rozhodnutí žalovaného, přičemž namítá, že žalovaný ve svém rozhodnutí nezohlednil závěry formulované v rozsudcích Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 20. 11. 2015, č. j. 20 C 193/2015 - 217, a ze dne 5. 4. 2018, č. j. 20 C 280/2017 – 131, a proto dospěl k nesprávným právním závěrům, na jejichž základě vydal své rozhodnutí. Pokyny žalovaného vůči katastrálnímu úřadu formulované v odůvodnění jeho rozhodnutí pak představují dle názoru stěžovatele nezákonný zásah do jeho práv.

[6] Dále stěžovatel namítá, že se proti rozhodnutí žalovaného nemohl bránit žalobou podle § 65 a násl. s. ř. s., jelikož nebyl účastníkem řízení o vkladu zástavního práva do katastru nemovitostí. Stěžovatel z této skutečnosti dovozuje, že mu nezbylo než bránit svá práva prostřednictvím zásahové žaloby. Kromě toho dle svého tvrzení žalobou nebrojil proti rozhodnutí žalovaného (ani jeho odůvodnění), jak tvrdí krajský soud, ale jeho žaloba směřovala vůči „*pokynům*“, které žalovaný promítl do odůvodnění svého rozhodnutí. Krajský soud si tedy nezákonný zásah vymezil jinak, než jej stěžovatel specifikoval v žalobě, pokud uvedl, že stěžovatel nezákonný zásah spatřoval v odůvodnění rozhodnutí žalovaného. Proto také krajský soud nesprávně dovodil nepřípustnost podané žaloby.

[7] Stěžovatel také brojí proti závěru krajského soudu, že rozhodnutím žalovaného nemohlo být zasazeno do jeho práv, jelikož jím nebylo s definitivní platností rozhodnuto o uvedeném vkladovém návrhu. K tomu stěžovatel uvádí, že tento závěr neodpovídá skutkovým okolnostem

pokračování

případu, jelikož bude trvat v řádu několika let, než bude věc s konečnou platností vyřešena (na jeho nemovitostech bude stále váznout zástavní právo). Pokud by však žalovaný postupoval v souladu se zákonem, nevydal by zrušovací rozhodnutí, a proto by stěžovatel žádné jiné prostředky právní ochrany nepotřeboval.

[8] Stěžovatel uzavírá, že v posuzovaném případě nebyly splněny podmínky pro odmítnutí zásahové žaloby. Navíc pokud krajský soud posoudil stěžovatelem identifikovaný nezákonný zásah jinak, měl ho o této skutečnosti poučit a vyzvat ho k vyjádření.

[9] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s usnesením krajského soudu a navrhl její zamítnutí. Dodal, že jeho rozhodnutí nemůže být nezákonným zásahem, jelikož se jedná o procesní úkon, kterým se pouze upravuje vedení řízení (o to víc nemůže nezákonný zásah představovat ani odůvodnění předmětného rozhodnutí). Současně není naplněna ani podmínka přímého zkrácení práv stěžovatele.

[10] Stěžovatel v replice k vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti konstatoval, že má vůči správním orgánům veřejné subjektivní právo na správný a úplný zápis souboru zákonem vymezených údajů o jeho nemovitostech v katastru nemovitostí. Právní úvahy žalovaného, které následně byly promítnuty do odůvodnění jeho rozhodnutí, pak představují nezákonný zásah, kterým byl přímo znemožněn výmaz zástavního práva zapsaného v katastru nemovitostí u nemovitostí stěžovatele.

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dále posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věta první s. ř. s.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud předně poznamenává, že v projednávané věci vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2020, č. j. 4 As 351/2019 – 44 (všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž soud posuzoval případ stejného stěžovatele, ve kterém bylo - stejně jako v nynějším případě - napadeno kasační stížností usnesení krajského soudu, jímž byla odmítnuta jeho žaloba na určení nezákonnosti téhož tvrzeného zásahu, spočívajícího v pokynu žalovaného, obsaženému v odůvodnění téhož rozhodnutí. Rozdíl mezi věcmi spočívá pouze v tom, že v nyní projednávané věci jde o žalobu týkající se zásahu trvajícího, která směřuje do budoucnosti. Samotný tvrzený nezákonný zásah je však totožný. Stěžovatel jej spatřuje v pokynu obsaženém ve stejném rozhodnutí žalovaného. Ve věci sp. zn. 4 As 351/2019 stěžovatel uplatnil do značné míry totožnou kasační argumentaci jako v nynějším případě. Ani odůvodnění napadeného usnesení krajského soudu v judikované věci se příliš neliší od usnesení, proti němuž směřuje nyní projednávaná kasační stížnost. Proto také právní hodnocení ze strany Nejvyššího správního soudu obsažené v rozsudku č. j. 4 As 351/2019 – 44, jímž byla zamítnuta kasační stížnost, dopadá ve značné míře i na nyní posuzovanou věc. S argumentací v uvedeném rozsudku se Nejvyšší správní soud ztotožňuje, a proto z ní vychází při vypořádání obsahově totožných kasačních námitek.

[14] Nejvyšší správní soud nepovažuje za účelné zde argumentaci obsaženou v rozsudku č. j. 4 As 351/2019 - 44, v úplnosti opakovat a detailně reprodukovat odpovědi, které stěžovateli na jeho argumentaci již soud dal. Omezí se tedy nyní jen na jejich stručné shrnutí a podrobněji

se bude věnovat pouze argumentaci nové, která nebyla ve výše zmíněném rozsudku Nejvyšším správním soudem vypořádána.

[15] Stěžovatel předně namítal, že není pravdou, že jeho žalobní argumentace směřovala proti odůvodnění rozhodnutí žalovaného. Tato námitka není důvodná. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 4 As 351/2019 - 44, z žalobní i kasační argumentace je zřejmé, že stěžovatel fakticky brojí proti rozhodnutí žalovaného (nosné důvody tohoto rozhodnutí označuje za nesprávné), v tomto ohledu proto nelze krajskému soudu nic vytýkat. Stěžovateli naopak nelze přisvědčit v tvrzení, že do jeho veřejných subjektivních práv bylo zasaženo „*pokynem*“ žalovaného vůči katastrálnímu úřadu k dalšímu postupu v řízení, který je obsažen v jeho rozhodnutí. Podstatné totiž je, že tento pokyn (jehož vydáním bylo dle stěžovatele zasaženo do jeho veřejných subjektivních práv) tvoří nedílnou součást rozhodnutí žalovaného.

[16] Navíc, jak trefně uvedl krajský soud, rozhodnutím žalovaného nebyla s konečnou platností založena, změněna, zrušena nebo závazně určena práva stěžovatele, jelikož jím bylo pouze zrušeno usnesení katastrálního úřadu a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Stěžovateli pak nelze přisvědčit v tom ohledu, že tento závěr krajského soudu není správný, protože pokud by žalovaný postupoval v souladu se zákonem, nevydal by zrušovací rozhodnutí (a tím pádem by stěžovatel žádné jiné prostředky právní ochrany nepotřeboval). Nejvyšší správní soud předně uvádí, že zákonnost rozhodnutí žalovaného není oprávněn v nynějším řízení posuzovat. Jak je uvedeno výše, podstatné naopak je, že „*pokynem*“ žalovaného, obsaženým v jeho rozhodnutí, nemohlo být zasaženo do práv stěžovatele, aby jej bylo možné označit za nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Případné dotčení na jeho veřejných subjektivních právech by mohlo vzniknout teprve v důsledku vydání rozhodnutí katastrálního úřadu po zrušujícím rozhodnutí žalovaného (případně rozhodnutím žalovaného), vždy však za podmínky, že by šlo o rozhodnutí, jímž se řízení končí a byla by jím dotčena veřejná subjektivní práva stěžovatele ve smyslu § 65 s. ř. s. Ani v takovém případě by však - s ohledem na § 85 s. ř. s. - nebyla přípustná žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, ale pouze žaloba proti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., případně § 65 odst. 2 téhož zákona.

[17] Co se týče námitky, že krajský soud nedal stěžovateli prostor k „*opravě žaloby*“, respektive ke změně žalobního typu (v nynějším případě by se jednalo o žalobu podle § 65 a násl. s. ř. s.), Nejvyšší správní soud i zde odkazuje na rozsudek č. j. 4 As 351/2019 - 44. V tomto rozhodnutí soud podrobně vysvětlil, proč se jedná o nedůvodnou námitku. Ve stručnosti lze shrnout, že takový postup je účelný pouze tehdy, pokud následná úprava žaloby umožní její věcné projednání soudem v následném řízení. Zruší-li však správní orgán druhého stupně rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a věc mu vrátí k dalšímu řízení, nelze takové rozhodnutí považovat za konečné a pravomocné rozhodnutí ve věci, které by – za splnění dalších zákonných podmínek – mohl žalobce napadnout žalobou podle § 65 a násl. s. ř. s. Proto i v případě úpravy žaloby stěžovatelem by musel krajský soud tuto žalobu odmítnout pro nepřipustnost. Pro úplnost pak Nejvyšší správní soud dodává, že se zde nezabýval otázkou, zda by vůbec stěžovatel mohl být k podání takové žaloby aktivně legitimován.

[18] K dalším tvrzením uplatněným v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že jak již bylo shrnuto v odstavci [5] výše, stěžovatel v podstatné části kasační stížnosti v zásadě jen opakuje svoji žalobní argumentaci a rekapituluje závěry souvisejícího řízení před civilními soudy. Tato tvrzení již dříve uplatněná v žalobě jsou však v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustná, protože neobsahují žádnou reakci na závěry krajského soudu nebo polemiku s nimi, ale vymezují se pouze proti postupu správních orgánů či rekapituluji závěry souvisejícího civilního řízení. Jedná se tak o neprojednatelné námitky a z tohoto důvodu se jimi Nejvyšší správní soud dále nezabýval.

pokračování

[19] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že má pochopení pro nespokojenost stěžovatele s tím, že bude pravděpodobně trvat dlouhou dobu, než se spor související s existencí zástavního práva váznoucího na jeho nemovitostech s konečnou platností vyřeší a takto vyřešený stav se projeví v evidenci katastru nemovitostí. Jak již bylo uvedeno výše, k ochraně práv stěžovatele však nemůže sloužit žaloba proti nezákonnému zásahu vymezenému v jeho žalobě, kterou krajský soud odmítl napadeným usnesením. Současně lze ve shodě s krajským soudem uvést, že v případě nesouladu stavu zapsaného v katastru nemovitostí se skutečným stavem je možné využít poznámku spornosti zápisu podle zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí. Poté přichází v úvahu výmaz zástavního práva u nemovitostí postupem podle § 24 výše uvedeného zákona.

[20] Lze tedy uzavřít, že krajský soud při odmítnutí žaloby stěžovatele postupoval v souladu se zákonem. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. tedy nebyl naplněn.

[21] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s. zamítl.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1, větu první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu